

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIROSŁAWIEC
W 2016 ROKU

MARZEC 2017

Wstęp

Podstawowym celem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązującej od 1 stycznia 2012 roku jest kompleksowe uregulowanie problematyki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi pozbawionymi prawidłowej opieki rodzicielskiej. Zadaniem wynikającym z ustawy jest wzmocnienie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, by w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci objętych pieczą zastępczą. Do zadań własnych gminy w tym zakresie należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zadanie gminy tj. praca z rodziną, z dniem 1 stycznia 2012 r. uchwałą Nr XIV/113/11 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 29 grudnia 2011 r. została powierzona Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Mirosławcu. Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016 r., poz.575, z późn. zm.)

I. Opracowanie i realizacja Gminnego programu wspierania rodziny w gminie Mirosławiec w 2016 roku

Wypełniając dyspozycje ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Mirosławiec opracowała „Gminny program wspierania rodziny w gminie Mirosławiec na lata 2016-2018”, który został przyjęty uchwałą Nr XV/138/2016 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 28 stycznia 2016 r. Adresatami programu są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zamieszkujące na terenie gminy Mirosławiec, które ze względu na trudności w funkcjonowaniu społecznym lub znajdujące się w kryzysie wymagają wsparcia stosownych instytucji.

Głównym celem programu jest stworzenie warunków optymalnego funkcjonowania rodzin oraz uruchomienie mechanizmów wyrównywania dysfunkcji. Program obejmuje działania w następujących obszarach:

1. Rozwój systemu opieki nad rodziną i dzieckiem.
2. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny.
3. Podnoszenie jakości i efektywności usług świadczonych na rzecz wspierania rodziny.

Cel szczegółowy 1. Rozwój systemu opieki nad rodziną i dzieckiem

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator	Partnerzy	Wskaźniki realizacji celu
1.	<p>Zapewnienie rodzinom opieki i wsparcia asystenta rodziny</p> <p>Sposób realizacji: praca asystenta rodziny z rodziną biologiczną na rzecz niedopuszczenia do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej</p>	Wsparcie rodzin pracą asystenta rodziny	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy w Mirosławcu	-	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - 15
2.	<p>Zapewnienie rodzinom pomocy psychologiczno-pedagogicznej</p> <p>Sposób realizacji: prowadzenie w szkołach indywidualnych porad dla rodziców przez pedagogów szkolnych i pedagogów z PPP w Wałczu, prowadzenie poradnictwa przez psychologa szkolnego i pomoc psychologa z PPP w Wałczu, pomoc rodzicom udzielana przez pedagogów szkolnych w kierowaniu na badania w PPP w Wałczu, organizowanie w przedszkolu zajęć otwartych z udziałem rodziców dotyczących przeciwdziałaniu agresji temat, prelekcji dla rodziców dotycząca roli rodziców i wychowawców we wzmacnianiu zachowań pozytywnych i eliminowaniu zachowań destrukcyjnych u dzieci, anonimowa ankieta dla rodziców przeprowadzona w przedszkolu „Jak postrzegam swoje dziecko”</p>	Wsparcie rodzin pracą psychologa i pedagoga	Zespół Szkół w Mirosławcu, Zespół Szkół w Piecniku, Samorządowe Przedszkole „Słoneczko” w Mirosławcu	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wałczu, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy w Mirosławcu	Liczba rodzin objętych wsparciem psychologiczno-pedagogicznym - 142
3.	Zapewnienie rodzinom wsparcia przez rodziny wspierające	Szkolenie rodzin wspierających, podpisywanie	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy w Mirosławcu	-	Liczba rodzin wspierających, z którymi została

	Sposób realizacji: zadanie nie zostało zrealizowane	umów i pokrywanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy			zawarta umowa - 0
4.	Zapewnienie dzieciom miejsc w placówkach wsparcia dziennego Sposób realizacji: zadanie nie zostało zrealizowane	Zapewnienie miejsc dla dzieci w wieku szkolnym od 6 do 18 lat	Ośrodek Kultury w Mirosławcu	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy w Mirosławcu	Liczba placówek wsparcia dziennego- 0 Liczba dzieci objętych opieką placówki wsparcia dziennego - 0

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator	Partnerzy	Wskaźniki realizacji celu
1.	Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych Sposób realizacji: motywowanie rodziców przez pracowników socjalnych, MGKRPA i przez nauczycieli szkół i przedszkoli do skorzystania z pomocy Punktu Konsultacyjnego i Interwencji Kryzysowej w Wałczu i Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie, warsztaty dla rodziców w zakresie zasad pozytywnego wychowania przeprowadzone przez nauczyciela przedszkola we współpracy ze specjalistami z PPP w Wałczu	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa, terapii rodzinnej i mediacji	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu, Zespół Szkół w Piecniku, Zespół Szkół w Mirosławcu, Samorządowe Przedszkole „Słoneczko” w Mirosławcu	Miejsko-Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirosławcu, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wałczu, Punkt Konsultacyjny i Interwencji Kryzysowej w Wałczu, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie przy NZOZ Poradni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień w Wałczu	Liczba osób korzystających z porad - 113 Liczba i rodzaj udzielonych porad - 342: dla uzależnionych od alkoholu, dla członków rodzin uzależnionych od alkoholu lub nadużywających alkoholu, dla członków rodzin osób współuzależnionych i DDA, dla uzależnionych od środków psychoaktywnych, pomoc prawna dla osób doznających przemocy, pomoc terapeutyczna dla ofiar przemocy i sprawców przemocy w rodzinie
	Sposób realizacji: informowanie rodziców przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny o możliwości przyjęcia dzieci	Przyjmowanie do przedszkola dzieci objętych nadzorem kuratorskim lub wsparciem	Przedszkole Samorządowe „Słoneczko” w Mirosławcu, Oddział Przedszkolny	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu	Liczba dzieci przyjętych do przedszkola - 5

	do przedszkoli	asystenta rodziny	w Zespole Szkół w Piecniku		
2.	Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny Sposób realizacji: promowanie przez nauczycieli prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich poprzez pedagogizację rodziców, zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego poprzez prowadzenie różnorodnych zajęć pozalekcyjnych (o charakterze rozwijającym lub wyrównawczym): sportowe, artystyczne, koła przedmiotowe rozwijające, specjalistyczne – socjoterapeutyczne, logopedyczne, korekcyjno – kompensacyjne, dydaktyczno – wyrównawcze z języka polskiego i matematyki, udział uczniów w różnorodnych formach spędzania czasu wolnego razem z klasą (rajdy piesze, rowerowe, ogniska, wycieczki do kina, teatru, krajoznawcze, różnego rodzaju imprezy integrujące zespoły klasowe (dyskoteki, Andrzejki, Mikołajki, Wigilie klasowe, Dzień Kobiet), wspieranie rodziców w podejmowanych przez nich działaniach wobec swoich nieletnich dzieci (szukanie miejsc w placówkach socjoterapeutycznych, ośrodkach leczenia	Motywowanie rodziców do wspólnego spędzania czasu wolnego z dziećmi	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu, Zespół Szkół w Mirosławcu, Zespół Szkół w Piecniku, Samorządowe Przedszkole „Słoneczko” w Mirosławcu, kuratorzy sądowi	Ośrodek Kultury w Mirosławcu	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach - 146
		Motywowanie uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu, Zespół Szkół w Mirosławcu, Zespół Szkół w Piecniku, Samorządowe Przedszkole „Słoneczko” w Mirosławcu, kuratorzy sądowi	Ośrodek Kultury w Mirosławcu	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach -440

uzależnień), funkcjonowanie świetlic Ośrodka Kultury w Mirosławcu				
Sposób realizacji: zachęcanie rodziców przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, kuratorów zawodowych i społecznych, nauczycieli szkół i przedszkola do uczestnictwa dzieci w zajęciach świetlicowych Ośrodka Kultury w Mirosławcu	Motywowanie uczniów do udziału w zajęciach świetlicowych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu, Zespół Szkół w Mirosławcu, Zespół Szkół w Piecniku, Samorządowe Przedszkole „Słoneczko” w Mirosławcu, kuratorzy sądowi	Ośrodek Kultury w Mirosławcu	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach - 106
Sposób realizacji: pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej oraz asystent rodziny informują klientów pomocy społecznej o możliwościach nabycia kwalifikacji, o możliwościach podwyższenia kwalifikacji, typują do wykonywania prac społecznie użytecznych, informują o ofertach pracy, zawierają kontrakty socjalne, motywują do podjęcia i utrzymania zatrudnienia	Działania na rzecz aktywizacji zawodowej członków rodzin	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu	Powiatowy Urząd Pracy w Wałczu	Liczba osób uczestniczących w działaniach aktywizacji zawodowej - 45

Cel szczegółowy 3. Podnoszenie jakości i efektywności usług świadczonych na rzecz wspierania rodziny

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator	Partnerzy	Wskaźniki realizacji celu
1.	Doskonalenie zintegrowanego systemu wspierania rodziny Sposób realizacji: praca asystenta rodziny	Monitorowanie rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu	-	Liczba rodzin, w których osiągnięto założone cele - 2 Liczba rodzin, które zrezygnowały ze współpracy z asystentem rodziny - 3

	Sposób realizacji: praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych, współpraca ośrodka pomocy społecznej i kuratorów sądowych w ramach procedury Niebieskiej Karty, wspólne ustalanie planów pomocy rodzinie	Monitorowanie skuteczności podejmowanych działań na rzecz rodziny	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu	Kuratorzy sądowi, PCPR w Wałczu	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego - 19 Liczba nieletnich objętych dozorem kuratora sądowego - 22 Liczba orzeczeń wydanych przez sąd rodzinny o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej - 0 Liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej - 0
2.	Tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny Sposób realizacji: kierowanie asystenta rodziny do udziału w szkoleniach	Organizowanie szkoleń i superwizji dla asystenta rodziny	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu	Organizacje szkolące	Liczba szkoleń i superwizji - 4

II. Tworzenie możliwości finansowania podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

Szkolenia mają na celu nabycie przez asystentów rodziny skutecznego wspierania rodzin, w których występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności poprzez:

- 1) rozwój umiejętności definiowania przyczyn dysfunkcjonalności rodziny;
- 2) doskonalenie umiejętności stosowania metody mediacji;
- 3) poszerzenie wiedzy z zakresu sposobów interwencji wobec osób zagrożonych samobójstwem, autoagresją u dorosłych i dzieci;
- 4) doskonalenie umiejętności stosowania efektywnych form porozumiewania się, negocjacji i rozwiązywania konfliktów;
- 5) poszerzenie praktycznych umiejętności w zakresie opracowywania planu pracy z rodziną i skutecznym jego realizowaniu.

W gminie są stworzone warunki sprzyjające podnoszeniu kwalifikacji przez asystenta rodziny. W 2016 roku asystent rodziny uczestniczył w czterech szkoleniach. Trzy z nich w całości zostały sfinansowane ze środków zabezpieczonych na ten cel w planie finansowym ośrodka pomocy społecznej, a czwarte szkolenie było bezpłatne, bowiem zostało zorganizowane przez PCPR w Wałczu.

III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Zadania asystenta rodziny wynikają z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Asystentura rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Niezależnie od pracowników socjalnych asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodziny służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Przepisy Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego stanowią, że sąd może zobowiązać rodziców biologicznych, jak i samego małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny, bądź innych form pracy z rodziną. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego i prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praca asystenta z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Asystent powinien aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny. W ramach realizacji tego zadania Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu zatrudniał jednego asystenta rodziny, który objął wsparciem 15 rodzin (68 osób w rodzinie, w tym 44 dzieci) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wśród tych rodzin w 7 występował problem alkoholowy, 2 objęte były dozorem kuratora sądowego, 2 nadzorem kuratora sądowego, w 3 rodzinach występowała niepełnosprawność a w 14 bezrobocie.

W 2016 roku asystent rodziny:

- 1) wspólnie z pracownikiem socjalnym opracował 14 planów pracy z rodziną i 10 aktualizacji planów pracy z rodziną,
- 2) motywował do udziału w spotkaniach z psychologiem i do podjęcia terapii odwykowej,
- 3) zachęcał do udziału w warsztatach dietetyczno-żywnościowych i kulinarnych,
- 4) motywował członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach zawodowych, kursach prawa jazdy B i C,
- 5) udzielał pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej – współpraca z PUP w Wałczu,
- 6) celem rozwijania zainteresowań i pożytecznego spędzania czasu wolnego dzieci, przedstawiał propozycje zajęć w szkołach i w ośrodku kultury,
- 7) prowadził indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci,
- 8) udzielał wskazówek w zakresie należytego prowadzenia gospodarstwa domowego (wspólne planowanie budżetu domowego i niezbędnych wydatków) i prawidłowego odżywiania,
- 9) udzielał wskazówek w celu podniesienia poziomu higieny członków rodziny

- oraz estetyki mieszkania,
- 10) współpracował z pracownikami socjalnymi, kuratorami sądowymi, pedagogami oraz wychowawcami dzieci w szkole, z PPP w Wałczu, Policjantami, służbą zdrowia,
 - 11) przeprowadzał rozmowy z dorosłymi członkami rodziny w celu rozwiązywania i łagodzenia konfliktów i poprawy relacji wewnątrzrodzinnych,
 - 12) sporządzał, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i członkach rodziny,
 - 13) sporządzał okresową oceny sytuacji rodziny i przekazywał do oceny kierownikowi ops,
 - 14) monitorował funkcjonowanie rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.

W naszej gminie mieszka 5 rodzin biologicznych, z których 6 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Asystent rodziny nie pracował z żadną z tych rodzin w celu powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Pracę z rodziną asystent prowadzi za zgodą rodzin i przy ich aktywnym udziale, a rodziny te takiej woli nie wyraziły. W 2016 roku nie było także przypadków zobowiązania rodziców biologicznych przez sąd do pracy z asystentem rodziny, ani do innych form pracy z rodziną.

W 2016 roku asystent rodziny zatrudniony był na umowę o pracę na czas określony. Na współfinansowanie zatrudnienia asystenta zostały pozyskane środki z Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu i ze środków Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2016 r. Wydatki na zatrudnienie asystenta przedstawiają się następująco:

Tabela 1. Wydatki na zatrudnienie asystenta

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Kwota w zł</i>
1.	Środki z dochodów własnych gminy	8 967,76
2.	Środki w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2016 rok	18 000,00
3.	Refundacja Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu	5 325,70
<i>Ogółem:</i>		32 293,46

Źródło: dane własne

2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Poradnictwo specjalistyczne to w szczególności poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne. Poradnictwo prawne polega na udzielaniu informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne to procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Poradnictwo specjalistyczne świadczy Punkt Konsultacyjny i Interwencji Kryzysowej

w Wałczu przy Alei Zdobywców Wału Pomorskiego 54. W punkcie tym świadczona jest pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych i ich rodzin, pomoc terapeutyczna dla ofiar przemocy i sprawców przemocy w rodzinie oraz pomoc prawna.

Osoby uzależnione, współuzależnione i ofiary przemocy w rodzinie mają także możliwość korzystania z usług psychoterapeuty, instruktora terapii uzależnień i psychologa-psychoterapeuty uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie przy NZOZ Poradni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień w Wałczu przy ul. Kościuszkowców 10.

3. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nową formę wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych tzw. rodziny wspierające. Rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny pomaga rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie roli rodziny wspierającej jest nieodpłatne. Niemniej gmina ma obowiązek zawrzeć umowę z rodziną, w której zostaną określone koszty, które podlegają zwrotowi. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może zostać powierzone wyłącznie osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt (burmistrz, prezydent) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej, po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą wójt (burmistrz, prezydent) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nie pomocy rodzinie wspieranej. Wójt (burmistrz, prezydent) może upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej do ustanawiania rodziny wspierającej i do zawierania i rozwiązywania umów. W naszej gminie kierownik ośrodka pomocy społecznej takie upoważnienie posiada.

W 2016 roku zadanie powyższe nie było realizowane z uwagi na brak zainteresowania ze strony rodzin tą formą wsparcia, a także na trudności związane ze znalezieniem kandydatów na rodziny wspierające.

4. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Jedną z form pomocy dla rodzin niewydolnych wychowawczo, której realizacja należy do zadań gminy, jest prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego. Są one pierwszym ogniwem zabezpieczającym potrzeby dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo. Pobyt dziecka w placówce jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w trzech formach: opiekuńczej (jako koło zainteresowań, świetlica, klub lub ognisko wychowawcze), specjalistycznej oraz pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę. W zależności od wybranej formuły działania instytucja ta zapewnia dzieciom różne formy wsparcia. Jeżeli jest to świetlica lub ognisko, zapewniana jest opieka i wychowanie, pomoc w nauce oraz organizowanie czasu wolnego, zabawy, zajęcia sportowe oraz rozwijanie ich zainteresowań. Z kolei placówka specjalistyczna organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne. Może też prowadzić indywidualny program korekcyjny, psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, polegający w szczególności na terapii pedagogicznej, psychologicznej i socjoterapii. Wychowawca zajmujący się pracą podwórkową wdraża działania animacyjne i socjoterapeutyczne. Możliwe jest także łączenie w ramach jednej dziennej placówki tych trzech form aktywizacji dzieci. Taka placówka ma obowiązek współpracować z rodzicami i opiekunami dziecka, a także z innymi instytucjami np. szkołami, ośrodkami pomocy społecznej, podmiotami leczniczymi itp.

W naszej gminie nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego. Dlatego też funkcje placówek wsparcia dziennego pełniły świetlice w: Mirosławcu, Mirosławcu Górnym, Piecniku, Jabłonowie, Hankach, Bronikowie, Jadwiżynie, Próchnowie, Orlu i Łowiczu Wałęckim. W placówkach tych dzieci mają zapewnioną pomoc w nauce, uczą się pożytecznego spędzania wolnego czasu, wyrabiania nawyków kulturalnej rozrywki, współpracy w grupie itp. W 2016 roku w zajęciach prowadzonych w tych świetlicach uczestniczyło 146 dzieci.

IV. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Monitoring sytuacji dziecka prowadzony jest przez wszystkie służby zaangażowane w pomoc dziecku tj.: pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, nauczycieli przedszkola, policjantów, kuratorów sądowych, instruktorów ze świetlic środowiskowych. Na bieżąco następuje wymiana informacji dotyczącej sytuacji dziecka i opracowywany jest plan pomocy. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej i asystent rodziny w ramach pracy z rodziną prowadzą monitoring dziecka w 28 rodzinach (70 dzieci), w tym w 5 rodzinach (9 dzieci), w którym dzieci są świadkami przemocy w rodzinie. Udzielają informacji o możliwości skorzystania z porad specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie przy NZOZ Poradni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień w Wałczu oraz w Punkcie Konsultacyjnym i Interwencji Kryzysowej w Wałczu. W celu przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny zachęcają dzieci do uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych, motywują rodziców do wspólnego spędzania czasu wolnego z dziećmi, do udziału w zajęciach świetlicowych, aktywizują członków rodzin do podejmowania pracy. Należy tu podkreślić bardzo dobrą współpracę przedstawicieli pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, Policji, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i TPD, prowadzoną w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz grup roboczych.

Dobrze zorganizowany monitoring dziecka istnieje w placówkach oświatowych. Monitorowana jest sytuacja uczniów i dzieci, a w razie konieczności informowane są właściwe służby. W przypadku trudności w nauce szkoły składają do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wałczu wnioski o zdiagnozowanie uczniów. Po zapoznaniu się z opiniami i orzeczeniami poradni nauczyciele realizują na swoich zajęciach wydane zalecenia i na ich podstawie dostosowują wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb dziecka. Zarówno w przedszkolu jak i w szkołach prowadzone są zajęcia edukacyjne dla rodziców. W trakcie zajęć prowadzonych w Ośrodku Kultury w Mirosławcu, w tym w świetlicach środowiskowych, monitorowanie sytuacji dzieci polega na obserwacji ich zachowań oraz interakcji z otoczeniem. W razie konieczności informowane są właściwe służby.

V. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie

W 2016 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu sporządził i przekazał dwa sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej: pierwsze za okres od 1.01.2016 r. do 30.06.2016 r. i drugie za okres od 1.07.2016 r. do 31.12.2016 r., które zostały przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej. Oprócz ww. sprawozdań zostało sporządzone sprawozdanie z realizacji zadania w ramach „Programu Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na 2016 rok”.

VI. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej należy do obowiązku powiatu. Jednakże na mocy art. 191 ust. 9 i 10 w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z powyższymi założeniami w 2016 roku gmina współfinansowała pobyt trojga dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości 50% kosztów. Dzieci zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w 2013 roku. Dwoje dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych spokrewnionych i jedno w specjalistycznej zawodowej rodzinie zastępczej (dwoje dzieci umieszczono na terenie powiatu waleckiego, a jedno poza powiatem waleckim). W 2016 roku na ten cel zostały wydatkowane środki w kwocie 23 604,56 zł. Środki te były zabezpieczone w planie finansowym Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mirosławcu.

VII. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

- 1) Utrzymanie i rozwój gminnego systemu opieki nad dzieckiem.
- 2) Kontynuowanie dostępności do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego.
- 3) Tworzenie systemu szybkiej interwencji dla rodzin w kryzysie.
- 4) Praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji.
- 5) Tworzenie dla dzieci warunków sprzyjających ich rozwojowi.
- 6) Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych ze współfinansowaniem dzieci w pieczy zastępczej.
- 7) Zabezpieczenie środków finansowych na pracę asystenta rodziny oraz kosztów jego szkolenia.

VIII. Podsumowanie

Powyższe dane wskazują, że w gminie funkcjonuje system wspierania rodziny, i że zostały stworzone warunki do optymalnego funkcjonowania rodzin. Na uwagę zasługuje oferta szkół, przedszkola i ośrodka kultury a także zaangażowanie wszystkich instytucji wspierających rodzinę. Ważne jest też i to, że pomoc specjalistyczna jest bezpłatna i że zostały stworzone warunki do zatrudnienia asystenta rodziny.

Mirosławiec, dnia 30 marca 2017 r.

Sporządziła

K I E R O W N I K
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Danuta Czerniawska